

Državni izpitni center

M 2 3 1 1 9 2 1 4

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

SLOVENŠČINA KOT DRUGI JEZIK

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Ponedeljek, 12. junij 2023

SPLOŠNA MATURA

IZPITNA POLA 1**A) Bralno razumevanje**

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
1	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ A. Nana Rituper Rodež ♦ bralci časopisa Vestnik/Vestnika ♦ 14. decembra 2017, v Vestniku ♦ fotografija/slika 		Za vsaka dva pravilna odgovora 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
2	3	<ul style="list-style-type: none"> ♦ neuradno ♦ javno ♦ neumetnostno ♦ publicistično ♦ nepropagandno ♦ predstavitevno 		Za dve pravilni podčrtavi po 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
3	4	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Iz nadnaslova zvezmo, da bo besedilo predstavilo domoznanski večer ob izteku Lutrovega leta/da bo besedilo predstavljalo protestantsko književnost. (po smislu) ♦ Podnaslov dopolnjuje naslov s podatkom, da je (v času protestantizma, v pol stoletja) nastalo 56 knjig v slovenskem jeziku /.../ (po smislu) 		Po 2 točki za vsako vsebinsko in jezikovno pravilno poved. Odbije se po 1 točka za jezikovno neustreznost povedi.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
4	3	♦ C, Č, E		1 + 1 + 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
5	1	♦ Novinarke je k pisanju članka spodbudil domoznanski večer, ki so ga ob 500. obletnici začetka reformacije pripravili v Pokrajinski in študijski knjižnici. (po smislu)		

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
6	2	♦ Trubarja so zaradi njegovih idej preganjali, zato se je moral večkrat seliti. (po smislu)		Za vsebinsko ustrezno in jezikovno pravilno poved dobi kandidat 2 točki; za jezikovne napake ali odgovor v več povedih se odbije 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
7	2	♦ bogoslužje; 1715 napisal Mali katekizem; Štefan Kuzmič; le fantom, ki so jih hoteli poslati naprej v šole (le bogatim); vsem/tudi deklamam/deklam in hlapcem.		Za 5 ustreznih dopolnil 2 točki; za 4 ali 3 dopolnila 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
8	1	♦ Biblija je bila v Lutrovih časih draga/veliko vredna. (po smislu)		Opisno po smislu.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
9	2	♦ Med prebivalstvom je kosila kuga. ♦ Frazem je kosila kuga pomeni, da so zaradi razsajanja kuge ljudje umirali. (po smislu)		Za podčrtavo frazema 1 točka; za vsebinsko ustrezno razlago 1 točka.

B) Razčlemba neumetnostnega besedila

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
1	3	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Č ♦ D ♦ A ♦ B ♦ C ♦ E 		Za dve pravilni rešitvi 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
2.1	1	♦ Za podčrtavo glave z zaglavjem: <u>sád -ú m, prvi pomen stil. sád -a (â)</u>		
2.2	1	♦ 2./drugemu		
	1	♦ Utemeljitev: to so sadovi njegovega dela, truda./sporazum je sad dolgotrajnih pogajanj;/razprava je sad večletnega raziskovanja /.../		
2.3	1	♦ -ú m (končnica za rodilnik samostalnika -ú/-a/moški spol)		
Skupaj	4			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
3	1	♦ tiskar		
	1	♦ tiskarna		
	1	♦ tiskan		
	1	♦ Tiskar je natisnil najnovejšo izdajo Trubarjevega Malega katekizma. (po smislu)		
	1	♦ V tiskarni tiskajo knjige. (po smislu)		
	1	♦ Vse manj je tiskanih časopisov. (po smislu)		
Skupaj	6			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
4	3	<ul style="list-style-type: none"> ♦ vzniknem/sem vzniknil/bom vzniknil ♦ tlim/sem tlel/bom tlel ♦ zabijem/sem zabil/bom zabil ♦ razpošijem/sem razposlal/bom razposlal ♦ uvedem/sem uvedel/bom uvedel ♦ izčrpavam/sem izčrpaval/bom izčrpaval 		Upoštevamo vse časovne oblike za prvo osebo ednine. Za vsaki dve pravilni glagolski obliki po 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
5.1	1	♦ Izpis členka: tudi		
	2	♦ Pomen: Sporočevalec je s členkom tudi izrazil gotovost/prepričanje. (po smislu)		2 točki za vsebinsko in jezikovno pravilno poved. Odbije se 1 točka za jezikovno neustreznost povedi.
5.2	1	♦ menda/morda/najbrž		
Skupaj	4			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
6	4	♦ Beseda knjižnice	Naveznik jo	Način navezovanja z osebnim zaimkom/ pozaimljanje
			jo	

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
7	3	♦ Prva stvar je nedvomno jezik. ..... ~~~~~ ////////// ~~~~~ (Prva stvar: osebek z levim prilastkom; je jezik: povedkovo določilo; nedvomno: prislovno določilo načina)		Za vsak v celoti pravilno podčrtan stavčni člen po 1 točka.
		♦ Trubar se je lotil tudi <u>prevajanja Svetega pisma</u> . ~~~~~ (Trubar: osebek; se je lotil: povedek; prevajanja Svetega pisma: predmet z desnim prilastkom)		
Skupaj	6			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
8	4	♦ Glavni števniki: 56, (56), 8000, 1715		Za 2 pravilno izpisana števnika po 1 točka.
		♦ Vrtilni števniki: 500., prva, četrti, 11., prvi, (prvi)		

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
9	2	♦ [jézik]		

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila								
10	2	Kot zanimivost Kuzmič dodaja: »Najpogostejša beseda, ki se je tedaj pojavljala, naj bi bila greh.«										
Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila								
11	3	<ul style="list-style-type: none"> ♦ $S / \frac{S}{2} / \frac{S}{2} / S$ 		Vse ali nič.								
Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila								
12	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Lutrove (teze) ♦ Klaudijino (predavanje) ♦ Primoževe (besede) ♦ Slovenčeva (misel) 		Za dva jezikovno pravilna svojilna zaimka po 1 točka.								
Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila								
13	3	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Samostalniik ljudje književnost sad 	<table border="1"> <tr> <td>Orodnik ednine</td> <td>Rodilnik množine</td> </tr> <tr> <td>s človekom</td> <td>Ijudi</td> </tr> <tr> <td>s književnostjo</td> <td>književnosti</td> </tr> <tr> <td>s sadom</td> <td>sadov</td> </tr> </table>	Orodnik ednine	Rodilnik množine	s človekom	Ijudi	s književnostjo	književnosti	s sadom	sadov	Za dve pravilni sklonski obliki po 1 točka. Orodnik ednine obvezno zapisan s predlogom.
Orodnik ednine	Rodilnik množine											
s človekom	Ijudi											
s književnostjo	književnosti											
s sadom	sadov											
Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila								
14	1	♦ DA										
	3	♦ Zapis stara cerkvena slovanščina je pravopisno pravilen, saj jezike pišemo z malo začetnico. (po smislu)										
Skupaj	4											

IZPITNA POLA 2**Tvorjenje kratke besedilne vrste**

Naloga	Točke	Merila	Dodatna navodila
Vsebinska ustreznost	2	♦ Kdo vabi	
	2	♦ Koga vabi	
	2	♦ Na kaj vabi	
	2	♦ Zakaj vabi	
	2	♦ Kdaj in kje bo potekal domoznanski večer	
Zgradba	2	♦ Oblika javnega vabila (likovna oblikovanost)	Sporočevalčev in naslovnikov naslov na ustreznem mestu 1 točka. Kraj in datum ter ogovor/naslov besedilne vrste 1 točka. Če izostane ena od naštetih prvin, se odbije 1 točka.
Jezikovna pravilnost	6		Za 2 istovrstni/raznovrstni napaki se odbije 1 točka, do 0 točk.
Slog	2	♦ Upoštevanje načel praktične stilistike.	
Skupaj	20		

IZPITNA POLA 3**Daljše esejsko besedilo****Vsebina**

Točke	Merila	Primer
2 + 2	Umestitev odlomka in razlaga dogajanja v njem	Merica se po odhodu v Aleksandrijo ne more potolažiti kljub stalnim molitvam in tudi že grajam gospodarice, da tako ne bo šlo naprej; ne more jesti, najbrž bo ob mleko, zato ne bo hrane za malega Thomasa. V njenih mislih je ob tem sin Mihec; mleko iz materinih prsi, ki bi ga moral piti on, zdaj dobiva nekdo drug. Vse to pa se presenetljivo spremeni po sanjah, ki so opisane v predloženem odlomku. Po številnih molitvah in prošnjah za čudež pozabljenja Merica sanja, da je spet doma; iz domače postelje dvigne otroka in začudena ugotovi, da ta otrok ni Mihec, ampak Thomas, njen mož Ivan pa ni več Ivan, ampak sam Jezus. Ko se Merica naslednje jutro prebudi v aleksandrijski sobi, je pomirjena, začuti notranjo spremembo in pri zajtrku se obnaša čisto drugače kot prej.
4	Predstavitve Merice	Merica iz Prvačine zaradi težav družine z dolgovi odide v Aleksandrijo, da bi z dojenjem tujega otroka služila »beli kruh« za odplačilo dolgov. Doma je pustila komaj rojenega sina Miha in moža Ivana, zaposlili so jo v družini bogate angleške družine kot dojljlo. Je najbolj izstopajoča literarna oseba v romanu, tudi edina od trojice, ki se skupaj odpravi na pot, ki se na koncu vrne domov, čeprav ta vrnitev ni tako enoznačno srečna, kot bi se morda lahko zdelo na prvi pogled. Je zelo verná in navezana na dom, zato dolgo čuti gnus in odpor, ko doji tujega otroka. Kljub načelni zvestobi možu vendarle lahko ugotovimo, da je v tej zvestobi tudi nekaj razpoka, vendar pa si ta »greh« prizna komaj tedaj, ko je človek, v katerega se je v resnici zaljubila, na smrtni postelji.
5	Razlaga usodnosti sanj	Sanje o Jezusu so Merico v resnici rešile pred možnostjo, da izgubi dobro službo, saj bi njeno obnašanje vse težje tolerirala celo zelo uvidevna in prijetna angleška gospodarica, gospa Cherington. Če si poskušamo razložiti dogajanje v njenih sanjah psihološko, bi lahko rekli, da je do usodne razrešitve prišlo na nezavedni ravni, njena psiha je poskrbela za to, da se je v sanjah pojavil rešitelj Jezus in ji pomagal prebroditi gnus in odpor do tujega otroka ob zanemarjanju lastnega. Merica je vzgojena v duhu krščanske vere, Jezusa v sanjah ona zagotove ne dojemá kot odrešilno ukano psihe, ampak kot čudež pozabljenja, za katerega je goreče molila.
6	Primerjava Meričinega odnosa do domovine in tujine z Vandinim in Aninim	Merica ima med vsemi tremi dekleti oziroma ženskami največ razlogov, da hrepeni po domovini in je ne more pozabiti kar tako. Doma jo čakata komaj rojeni Mihec in mož Ivan, živi v prijaznih družinskih razmerah, tujina pa je zanjo velika neznanca, početi mora nekaj, kar je v nasprotju z nauki njene vere in prepričanji. Vanda in Ana manj hrepenita po domovini. Vanda je šestnajstletno dekle, vznemirjeno ob potovanju v veliki svet, polno pričakovanj in zanimivih dogodkov, doma nima ne moža ne fanta, še manj otroka. Ana je na poti v Aleksandrijo že drugič, zato ji je lažje, ker vsaj približno ve, kaj jo čaka, prav tako pa se ji pretirano ne toži po domu; na dom jo priklepa le hčerka Verica, prav nič pa pijani mož, ki sproti zapije ves njen težko zaslužen denar, in zlobna tašča, ki o njej širi lažne govorice. Ana v resnici pobeg od doma čuti kot osvoboditev in odrešitev, še posebej potem, ko ji uspe iztrgati iz moževih in taščinih rok hčerko Verico.

1 + 5	Opredelitev do Meričine zvestobe in presoja njenega ravnanja	Zanimiv je konec romana, ko Merica odide na obisk k Pierru, bratu nekdanje angleške gospodarice. Pierre je zbolel za rakom in je prišel umret v Benetke. Pred smrtjo bi rad še enkrat videl Merico, svojo veliko ljubezen, zato prijatelja pošlje ponjo v Prvačino. Zatajevana Meričina čustva tukaj naposled privrejo na dan, zdi se, da je to povzročila bližina smrti. Vprašamo se lahko, ali je zatajevanje tako močnih čustev, kot se pokažejo v Benetkah, smiselno. Je oseba, ki tako močna čustva zatajuje, iskrena, pristna? Toda po drugi strani se lahko vprašamo tudi o morali osebe, ki bi si ta čustva priznala in jim sledila, s tem pa lastnega otroka prizadela še bolj, kot ga je že z odhodom v Aleksandrijo tik po njegovem rojstvu. Mislim, da je ravnala prav.
25		

Jezikovna pravilnost

Točke	Merila	Dodatna navodila
5		Za štiri istovrstne ali raznovrstne napake se odbije 1 točka.

Slog

Točke	Merila	Dodatna navodila
3		Po 1 točka (do 0 točk) se odbije za neutemeljeno rabo slogovno zaznamovanih besed in oblik ter stavčnih konstrukcij, za neupoštevanje drugih načel uspešnega sporočanja.

Zgradba

Točke	Merila	Dodatna navodila
2		Po 1 točka (do 0 točk) se odbije za neskladje med zunanjo in notranjo členitvijo, neupoštevanje obsega (najmanj 400 besed), odsotnost uvoda in/ali zaključka, nepovezanost sestavin besedila.